

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 93/2022-23

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a maloletého sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu Centra pre deti a rodiny Pezinok, proti postupu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava V č. k. 68 P 162/2021-27 zo 16. augusta 2021 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 11 CoP 298/2021-221 z 8. októbra 2021 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia označení v záhlaví tohto uznesenia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. decembra 2021 domáhajú vyslovenia porušenia práva na starostlivosť rodiča o deti a ich výchovu a práva dieťaťa na rodičovskú výchovu a starostlivosť podľa čl. 41 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) Centrom pre deti a rodiny Pezinok (ďalej len „zariadenie“) obmedzovaním maloletého sťažovateľa v práve stretávať sa so sťažovateľkou ako matkou, vyslovenia porušenia práva na starostlivosť rodiča o deti a ich výchovu a práva dieťaťa na rodičovskú výchovu a starostlivosť podľa čl. 41 ods. 4 ústavy, práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy a práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 2 dohovoru Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava (ďalej len „úrad práce“) nezabezpečením práva na vypočutie a zohľadnenia názoru maloletého v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, vyslovenia porušenia práva na starostlivosť rodiča o deti a ich výchovu a práva dieťaťa na rodičovskú výchovu a starostlivosť podľa čl. 41 ods. 4 ústavy, práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19

ods. 2 ústavy a základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa čl. 8 ods. 2 dohovoru uznesením Okresného súdu Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) č. k. 68 P 162/2021-27 zo 16. augusta 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie zo 16. augusta 2021“) a uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 11 CoP 298/2021-221 z 8. októbra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie z 8. októbra 2021“), vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 68 P 162/2021 a vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie a na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 CoP 298/2021 a vyslovenia porušenia čl. 14 dohovoru (zákaz diskriminácie) postupom okresného súdu, krajského súdu, úradu práce a zariadenia. Sťažovatelia sa domáhajú priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 10 000 eur, ako aj náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených, ako aj z vlastných zistení vyplýva, že uznesením okresného súdu č. k. PPom 4/2020-5 z 20. mája 2020 bol maloletý sťažovateľ dočasne zverený do starostlivosti zariadenia. Citované rozhodnutie okresného súdu vydané v súlade s § 365 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) z dôvodu, že maloletý sa ocitol v situácii ohrozenia života a zdravia, bolo potvrdené uznesením krajského súdu č. k. 12 CoPom 1/2020 z 8. júna 2020 (citované uznesenie okresného súdu nadobudlo vykonateľnosť 20. mája 2020 a právoplatnosť 25. júna 2020).

3. Okresný súd vedie pod sp. zn. 20 P 154/2020 konanie o návrhu sťažovateľky na zverenie maloletého do jej osobnej starostlivosti. V predmetnom konaní okresný súd na podnet úradu práce uznesením č. k. 20 P 154/2020-153 z 27. apríla 2021 (ďalej len „uznesenie z 27. apríla 2021“) nariadil maloletému sťažovateľovi výchovné opatrenie spočívajúce v pobyte v zariadení na účely zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého v trvaní 6 mesiacov a zamietol návrh sťažovateľky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému. Citovaným rozhodnutím bolo zároveň zrušené neodkladné opatrenie nariadené uznesením okresného súdu z 20. mája 2020 v spojení s uznesením krajského súdu z 8. júna 2020 (bod 2 tohto uznesenia). Proti uzneseniu okresného súdu z 27. apríla 2021 podala sťažovateľka 26. júla 2021 odvolanie spolu s návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia zveriť maloletého na domáci pobyt sťažovateľke, a nie starej matke maloletého (konanie vedené na krajskom súde pod sp. zn. 11 CoP 13/2021), pričom vo veci konajúca zákonná sudkyňa krajského súdu návrh sťažovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia vrátila listom z 9. augusta 2021 späť okresnému súdu.

4. Napadnutým uznesením okresného súdu zo 16. augusta 2021 bol zamietnutý návrh sťažovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia z 26. júla 2021. Okresný súd pritom považoval za preukázané, že sťažovateľka a otec maloletého nežijú v spoločnej domácnosti, pričom otec maloletého žije so svojou matkou (stará matka maloletého) v [REDAKOVANÉ] a sťažovateľka v trojizbovom byte, majúc prenajatú jednu izbu, ktorú obýva s ďalšou osobou. Sťažovateľka na pojednávaní, ktoré sa 4. februára 2021 uskutočnilo vo veci uloženia výchovného opatrenia (bod 3 tohto uznesenia), uviedla, že maloletého v zariadení navštívila len raz, pričom telefonický kontakt sa neuskutočnil

z dôvodu, že „nikto nezdvíhal“. Počas ďalších dvoch mesiacov maloletého sťažovateľka nenavštívila. Zo správy zariadenia z 1. februára 2021 považoval okresný súd za preukázané, že maloletý sa zapája do aktivít v zariadení, pričom stará matka sa o maloletého od jeho umiestnenia v zariadení zaujíma a informuje sa o možnostiach udržiavania kontaktu s ním. Po uplynutí adaptačnej fázy bol starej matke umožnený s maloletým telefonický kontakt a vychádzka. Maloletý strávil všetky víkendové pobyty v rámci letných prázdnin v roku 2020, ako aj v septembri 2020 u starej matky. Starú matku navštívil aj po uvoľnení opatrení súvisiacich s pandémiou koronavírusu v dňoch od 18. decembra 2020 do 10. januára 2021. Sťažovateľka sa o maloletého od prípadovej konferencie, ktorá sa uskutočnila 11. júna 2020, nezaujímal. Zo správy, ktorú zariadenie doručilo okresnému súdu 13. augusta 2021, vyplynulo, že o maloletého sa zaujíma len stará matka, ktorá ho aj intenzívne navštevuje a ku ktorej chodí maloletý na návštevne pobyty, pričom sťažovateľka zariadenie nekontaktovala a maloletý sa s ňou stretávať odmietol. Na podklade uvedených skutočností okresný súd dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle navrhovanom sťažovateľkou, keďže za existujúcich okolností nevznikla potreba dočasnej úpravy pomerov maloletého, a to z dôvodu neosvedčenia potreby neodkladnej úpravy a z dôvodu absencie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Okresný súd nezistil ohrozenie záujmu, života alebo zdravia maloletého, pre ktoré by bolo potrebné formou neodkladného opatrenia upravovať sťažovateľke a starej matke práva a povinnosti k maloletému, hlavne ak bolo v merite veci rozhodnuté, pričom prebieha odvolacie konanie, v ktorom sa môžu účastníci konania vyjadriť. Maloletý nebol podľa názoru okresného súdu v takej situácii, ktorá by si vyžadovala riešenie v podobe vydaného neodkladného opatrenia. Skutočnosť, že stará matka navštevuje maloletého v zariadení, nevyhodnotil okresný súd ako konanie v rozpore s nariadeným neodkladným opatrením, pretože jej styk s maloletým nebol žiadnym súdnym rozhodnutím zakázaný, pričom o maloletého sa osobne starala a podľa pravidiel zariadenia ju maloletý navštevuje a telefonicky spolu komunikujú. Na podklade uvedeného okresný súd nezistil žiadne dôvody, pre ktoré by mal zakázať styk starej matky s maloletým. Sťažovateľku zároveň vo veci návštev maloletého, resp. víkendových pobytov odkázal na príslušné zariadenie, v ktorom bol maloletý umiestnený, ktoré sťažovateľku oboznámi s podmienkami stretávania sa, po ktorých splnení je možné daný styk realizovať. Vždy však s ohľadom na najlepší záujem maloletého a jeho vôľu. Za daných okolností preto okresný súd vyhodnotil návrh sťažovateľky ako nedôvodný.

5. Na odvolanie sťažovateľky bolo napadnuté uznesenie okresného súdu zo 16. augusta 2021 napadnutým uznesením krajského súdu z 8. októbra 2021 potvrdené ako vecne správne.

6. Krajský súd v napadnutom uznesení z 8. októbra 2021 v podstatnom zdôraznil, že zohľadnil správy zariadenia o priebehu pobytu maloletého v zariadení, ako aj o potrebe obnovovania a budovania jeho vzťahu k sťažovateľke ako matke, ako aj správy zariadenia o priebehu spoločných realizovaných stretnutí sťažovateľky s maloletým, ktoré sa uskutočňovali sporadicky podľa záujmu sťažovateľky. Konštatoval ďalej, že sťažovateľka má kontakt s maloletým zabezpečený a tento sa realizuje podľa usmernenia príslušného zariadenia v súlade s § 53 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane detí“). Krajský súd v ďalšom poukázal na § 52 zákona o ochrane detí, v súlade s ktorým súhlas na krátkodobé pobyty dieťaťa u rodičov dáva riaditeľ zariadenia. Ozrejmil, že podľa predložených správ zariadenie napomáha budovaniu vzťahu medzi maloletým sťažovateľom a rodinou, pričom postupne umožňuje realizáciu stykov

v domácnosti starej matky, na ktorú bola sťažovateľka upozornená. Zároveň akcentoval, že intenzita kontaktov medzi sťažovateľkou a maloletým si vyžaduje jej pravidelný záujem o stretnutia tak, aby práca s maloletým bola kontinuálna a priniesla žiadaný zámer, pričom povinnosťou sťažovateľky je rešpektovať pravidlá, pokyny a usmernenia zariadenia.

7. K odvolacím námietkam sťažovateľky týkajúcim sa nevykonania výsluchu maloletého sťažovateľa krajský súd zdôraznil, že predmetné konanie je konaním o nariadenie neodkladného opatrenia, v ktorom sa dokazovanie nevykonáva, pričom z jeho charakteru zároveň vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zistiť všetky skutočnosti potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia. Keďže sťažovateľka neosvedčila nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, ohrozenie záujmu maloletého ani skutočnosť, že riešenie situácie neznesie odklad, nevznikla potreba dočasnej úpravy pomerov maloletého sťažovateľa. Z uvedeného dôvodu bolo napadnuté uznesenie okresného súdu potvrdené ako vecne správne.

8. Dňa 20. augusta 2021 podala sťažovateľka druhý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 365 CMP, ktorým sa domáhala umožnenia styku s maloletým sťažovateľom počas jej pracovného voľna (konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 68 P 183/2021).

9. Dňa 25. augusta 2021 podala sťažovateľka spolu s odvolaním proti napadnutému uzneseniu okresného súdu zo 16. augusta 2021 tretí návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiadala o rozhodnutie priamo krajský súd (konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 68 P 192/2021), pričom z dôvodu, aby rozhodnutiu nebránila prekážka *litispenciencie*, 30. augusta 2021 zobrala svoj druhý návrh na rozhodnutie o nariadení neodkladného opatrenia späť. Na podklade spät'vzatia bolo konanie vedené pod sp. zn. 68 P 183/2021 zastavené uznesením z 2. septembra 2021.

10. Senát 11 CoP krajského súdu o treťom sťažovateľkinom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia odmietol konať a listom č. k. 11 CoPno 20/2021 zo 16. septembra 2021 návrh vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Okresný súd následne uznesením č. k. 68 P 192/2021-123 z 21. septembra 2021 konanie zastavil z dôvodu *litispenciencie*. O odvolaní proti citovanému uzneseniu okresného súdu rozhodol krajský súd uznesením č. k. 20 CoP 146/2021-161 z 26. októbra 2021 tak, že vec vrátil okresnému súdu, aby o treťom návrhu rozhodol.

11. Maloletý bol následne 8. novembra 2021 vypočutý okresným súdom za prítomnosti kolízneho opatrovníka. Uznesením okresného súdu č. k. 68 P 192/2021-216 z 11. novembra 2021 (ďalej len „uznesenie z 11. novembra 2021“) bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bolo sťažovateľke umožnené stretávať sa s maloletým každý tretí týždeň v mesiaci od piatka od 15.00 h do nedele do 18.00 h, a to na čas do právoplatného skončenia konania o nariadení výchovného opatrenia nad maloletým sťažovateľom a o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému sťažovateľovi vedeného okresným súdom pod sp. zn. 20 P 154/2020. Vo zvyšku bol návrh sťažovateľky citovaným uznesením okresného súdu zamietnutý. Proti uzneseniu okresného súdu z 11. novembra 2021 podala sťažovateľka 23. novembra 2021 odvolanie.

12. Úrad práce sa návrhom z 13. decembra 2021 domáhal zrušenia neodkladného opatrenia nariadeného uznesením okresného súdu z 11. novembra 2021, odvolávajúc sa na správu zariadenia z 13. decembra 2021, v ktorej boli opísané dôležité skutočnosti uvedené samotným maloletým, ktoré sa odohrali počas jeho pobytu v domácnosti sťažovateľky obývanej spoločne s pánom

██████████ (zástupca sťažovateľky). Z podstatných častí predmetnej správy vyplýva, že maloletý sám začal uvádzať informácie o tom, ako prebehol pobyt v domácnosti sťažovateľky, pričom uviedol, že sa bojí „uja ████████ /██████████/, u ktorého matka býva. ████████ ďalej uviedol vychovávateľke, že na poslednom pobyte ho ujo ████████ zviazal a zalepil s lepiacou páskou. Okrem tejto informácie ████████ uvádzal, že ujo ████████ mu ukazoval na počítači sexuálne akty ...“. Okresný súd uznesením č. k. 68 P 301/2021-22 z 15. decembra 2021 zrušil uznesenie okresného súdu z 11. novembra 2021, keďže po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že návrh je dôvodný a je potrebné mu vyhovieť v plnom rozsahu. Podľa okresného súdu došlo k zmene pomerov, a to z dôvodu možného ohrozenia zdravia, psychického a fyzického vývinu maloletého a s prihliadnutím na jeho duševné zdravie a nutnosť zabrániť možnosti opakovaného vystavenia maloletého stresujúcej, nevhodnej a neprípustnej situácie spočívajúcej v zviazaní maloletého či ukazovaní sexuálnych aktov maloletému. Ďalej konštatoval, že je v záujme maloletého, aby sa pobyt naplánovaný od 17. decembra 2021 do 19. decembra 2021 neuskutočnil, chrániac tak zdravie, morálny a psychický vývin maloletého.

13. Proti uzneseniu okresného súdu č. k. 68 P 301/2021-22 z 15. decembra 2021 podala sťažovateľka odvolanie, ktoré 20. decembra 2021 doplnila, a zároveň podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia podľa § 362 v spojení s § 365 CMP, ktorým žiadala, aby odvolací súd nariadil zariadeniu zveriť maloletého do osobnej starostlivosti sťažovateľky počas nadchádzajúcich vianočných sviatkov. Uznesením okresného súdu č. k. 68 P 310/2021-33 z 11. januára 2022 bol návrh zamietnutý s odôvodnením, že podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia splnené neboli. V podstatnom okresný súd poukázal na skutočnosti obsiahnuté už v odôvodnení uznesenia okresného súdu č. k. 68 P 301/2021-22 z 15. decembra 2021 (k tomu pozri bod 12 tohto uznesenia), ktorým bolo zrušené neodkladné opatrenie nariaďujúce styk matky s maloletým. Okresný súd v ďalšom, vychádzajúc z vedomosti, že sťažovateľka aj naďalej obýva spoločnú domácnosť s pánom ████████, konštatoval, že existuje dôvodná obava o život, zdravie a priaznivý fyzický či psychický vývin maloletého. S prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu okresný súd konštatoval, že maloletého chráni pred správaním matky a jej zástupcu (pán ████████), ktoré nepriaznivo vplyvajú na maloletého s poukazom na možné ohrozenie zdravia, a to psychického, ako aj fyzického. Okresný súd konal v najlepšom záujme maloletého, ktorý sa v rozhovore so psychologičkou zariadenia vyjadril, že sa bojí zástupcu matky a neželá si pobyty v jeho domácnosti.

14. Súčasťou ústavnej sťažnosti je žiadosť sťažovateľky o ustanovenie právneho zástupcu na zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

II.

Argumentácia sťažovateľov

15. Podstatou argumentácie sťažovateľov je tvrdenie o tom, že zariadenie svojvoľne rozhoduje o obmedzení práva sťažovateľky stretávať sa s maloletým. Podľa sťažovateľov je zariadenie povinné dokázať, prípadne minimálne osvedčiť, že obmedzenie práva maloletého stretávať sa s rodičmi je v záujme maloletého nevyhnutné. Príslušné zariadenie ani kolízny opatrovník a ani okresný súd a krajský súd v napadnutých uzneseniach neuviedli dôvody, pre ktoré by malo byť obmedzenie stretávania sťažovateľky s maloletým nevyhnutné, čím došlo k porušeniu práv na rešpektovanie súkromného a rodinného života a na výchovu dieťaťa rodičmi.

16. Nevypočutím maloletého v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia došlo k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie, ako aj k porušeniu práva zaručeného čl. 12 Dohovoru o právach dieťaťa, keďže štátne orgány sú v demokratickej spoločnosti vždy povinné zisťovať a zohľadňovať názor dieťaťa, a nie diktovať cudzím deťom vlastnú vôľu a názory.

17. K námietke porušenia práva na rozhodnutie vo veci v primeranej lehote sťažovatelia uvádzajú, že prvý návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol podaný 26. júla 2021, pričom okresný súd o ňom rozhodol po 21 dňoch. O odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie rozhodol krajský súd až po 44 dňoch (8. októbra 2021). O druhom návrhu podanom 20. augusta 2021 podľa § 365 CMP okresný súd nerozhodol vôbec a sťažovateľka ho z dôvodu nečinnosti okresného súdu vzala späť a 25. augusta 2021 podala tretí návrh podľa § 362 CMP, aby rozhodol priamo krajský súd, pričom ten o návrhu nerozhodol vôbec, ale návrh vrátil okresnému súdu, ktorý rozhodol až 11. novembra 2021, t. j. po 78 dňoch. Uvedené znamená, že okresný súd až po 108 dňoch od doručenia prvého návrhu sťažovateľke priznal právo „*dostávať*“ maloletého domov, ale „*iba každý tretí víkend v kalendárnom mesiaci!*“. O odvolaní z 23. novembra 2021 (konanie vedené na krajskom súde pod sp. zn. 11 CoP 425/2021) krajský súd nerozhodol vôbec. Poukazujú v tomto smere na skutočnosť, že úmyslom zákonodarcu bolo súdu uložiť povinnosť rozhodnúť v sedemdňovej lehote o akomkoľvek návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktoré sa týka maloletého, a to bez ohľadu na to, či ide o maloletého v starostlivosti jedného z rodičov alebo maloletého v starostlivosti štátu.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

18. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

19. V kontexte v bode 1 tohto uznesenia vymedzeného predmetu ústavného prieskumu je nevyhnutné zdôrazniť, že podľa § 45 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 alebo § 131a neustanovujú inak. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti, preto v danej veci ústavný súd rozhodoval o porušení tých práv a iba v súvislosti s tými postupmi a rozhodnutiami orgánov verejnej moci, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovatelia domáhajú v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite ústavnej sťažnosti. Tvrdenia o porušení práv príslušnými orgánmi verejnej moci, ktoré sťažovatelia uvádzajú v texte ústavnej sťažnosti mimo petitu (napr. Dohovor o právach dieťaťa), je podľa názoru ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť ich argumentácie (napr. III. ÚS 149/04, III. ÚS 235/05, II. ÚS 65/07, I. ÚS 160/2019).

III.1. K aplikovateľnosti záruk obsiahnutých v čl. 6 ods. 1 dohovoru:

20. Keďže ústavnou sťažnosťou sú napadnuté rozhodnutia vo veci návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ústavný súd v úvode rozhodnutia posúdil aplikovateľnosť záruk obsiahnutých v čl. 6 ods. 1 dohovoru s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva posúdenie toho, či v konkrétnych okolnostiach veci je daná aplikovateľnosť čl. 6 ods. 1 dohovoru, je závislé od splnenia určitých podmienok. Po prvé, právo, ktoré je predmetom hlavného konania i konania o nariadení neodkladného opatrenia musí byť právom občianskym v autonómnom význame tohto pojmu. Po druhé, nevyhnutné je skúmať povahu neodkladného opatrenia, jeho cieľ, účel a dopad na predmetné právo (m. m. IV. ÚS 213/2020). Záruky obsiahnuté v čl. 6 ods. 1 dohovoru sa aplikujú na konania považované za predbežné, aj keď nesúvisia so žiadnym hlavným konaním (meritum veci), a to za predpokladu, že výsledok tohto predbežného konania je rozhodujúci pre občianske práva (Udorovic proti Taliansku, rozsudok z 18. 5. 2010, č. 38532/02, § 37), a na predbežné konania, ktorými nebolo dosiaľ rozhodnuté o predmete hlavného konania, avšak ktoré mali priamy dopad na predmetné občianske právo (Kübler proti Nemecku, rozsudok z 13. 1. 2011, č. 32715/06, § 48).

21. V prerokovávanom prípade ide o neodkladné opatrenie dotýkajúce sa podstatnej veci súvisiacej s výkonom rodičovských práv a povinností, a to úpravy styku s maloletým. Ide nepochybne o občianske právo v autonómnom význame slova, pričom svojou povahou a dôsledkami je spôsobilé zasiahnuť do výkonu rodičovských práv k maloletému dieťaťu. Z uvedených dôvodov je ústavný súd toho názoru, že záruky obsiahnuté v čl. 6 ods. 1 dohovoru sa na prerokovaný prípad aplikujú.

III.2. K namietanému porušeniu práv na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie, práv na rešpektovanie súkromného a rodinného života a práv na starostlivosť o deti a výchovu a zákazu diskriminácie napadnutým uznesením okresného súdu zo 16. augusta 2021 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu:

22. Z princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy (ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd) vyplýva, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými ústavnými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich (m. m. II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, I. ÚS 311/08).

23. Vzhľadom na skutočnosť, že v zmysle príslušných zákonných ustanovení mali sťažovatelia právo domáhať sa ochrany svojich práv podaním odvolania smerujúceho proti napadnutému uzneseniu okresného súdu zo 16. augusta 2021, pričom svoje právo aj využili, uplatňujúc princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd konštatuje absenciu svojej právomoci napadnuté uznesenie okresného súdu zo 16. augusta 2021 preskúmať, pretože predmetné rozhodnutie preskúmal krajský súd, ktorý rozhodol o odvolaní.

24. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľov v časti namietajúcej porušenie práv zaručených ústavou a dohovorom napadnutým uznesením okresného

súdu zo 16. augusta 2021 a postupom predchádzajúcim jeho vydaniu odmietol z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu práv na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie, práv na rešpektovanie súkromného a rodinného života a práv na starostlivosť o deti a výchovu a zákazu diskriminácie napadnutým uznesením krajského súdu z 8. októbra 2021 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, postupom zariadenia a tiež postupom úradu práce:

25. Z hľadiska sťažovateľmi uplatnenej argumentácie a nimi vymedzeného predmetu konania, ktorým je posúdenie ústavnej udržateľnosti rozhodnutia všeobecného súdu vo veci nariadeného neodkladného opatrenia, ústavný súd považuje za potrebné osobitne zdôrazniť, že posudzovanie podmienok na vydanie neodkladného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov. Ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti pristupuje k preskúmavaniu ústavných sťažností, v ktorých sťažovatelia namietajú porušenie svojich práv neodkladným opatrením, veľmi zdržanlivo, vychádzajúc z právneho názoru, podľa ktorého zásadne nie je oprávnený zasahovať do rozhodnutí všeobecných súdov o neodkladných opatreniach, a to nielen preto, lebo nie je opravnou inštanciou v rámci sústavy všeobecných súdov, ale aj preto, lebo ide spravidla o také súdne rozhodnutia, ktorými sa do práv a povinností účastníkov konania nezasahuje konečným spôsobom (m. m. IV. ÚS 82/09, IV. ÚS 282/2018, IV. ÚS 13/2020, IV. ÚS 213/2020).

26. Ústavný súd meritórne posudzuje neodkladné opatrenia zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení neodkladného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o neodkladných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu (m. m. IV. ÚS 282/2019, IV. ÚS 12/2018).

27. Bez ohľadu na uvedené ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že aj v konaní o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia musia byť rešpektované minimálne požiadavky, ktoré tvoria podstatu základného práva na súdnu ochranu. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť primeraným spôsobom odôvodnené (m. m. IV. ÚS 136/2014, IV. ÚS 332/2018).

28. Ústavný súd konštantne vo svojej rozhodovacej činnosti akcentuje to, že pri výkone právomoci v konaní o ústavnej sťažnosti jeho úlohou nie je preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov v prípade, ak v konaní, ktoré im predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Ústavný súd je oprávnený a povinný posúdiť neústavnosť konania a rozhodovania všeobecných súdov vo veciach, v ktorých niet iného súdu, aby prerokoval a rozhodol o tom, či bolo porušené základné právo alebo sloboda strany sporu (resp. účastníka konania) pred všeobecným súdom (m. m. I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02, III. ÚS 60/04, II. ÚS 83/06).

29. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (m. m. IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

30. Sťažovatelia predostierajú ústavnému súde zásadnú argumentáciu, ktorou spochybňujú odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu pre jeho nepreskúmateľnosť. Namietajú v podstatnom nezohľadnenie názoru maloletého, ktorý nebol v príslušnom konaní vypočutý. Vznášajú ďalej všeobecnú námietku, podľa ktorej krajský súd nerozhodoval v rámci odvolacieho konania aj o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia doručeného po podaní odvolania proti napadnutému uzneseniu okresného súdu zo 16. augusta 2021 v rozpore s § 362 CMP.

31. Na účely preskúmania ústavnej udržateľnosti napadnutého uznesenia krajského súdu z 8. októbra 2021 sa ústavný súd oboznámil s podstatnými časťami citovaného rozhodnutia a zistil tieto pre posúdenie (ne)dôvodnosti časti ústavnej sťažnosti rozhodujúce skutočnosti.

32. Ústavný súd pri posudzovaní relevantnej časti ústavnej sťažnosti zohľadnil osobitú povahu inštitútu neodkladného opatrenia a tomu zodpovedajúci zjednodušený a zrýchlený procesný postup a rozhodovanie všeobecných súdov. Zobral pritom do úvahy aj skutočnosť, že úlohou všeobecného súdu pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení je zistiť na základe dostupných dôkazných prostriedkov najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, a to bez potreby dodržania formalizovaného postupu štandardného procesného dokazovania, a na podklade osvedčených skutočností následne vo veci rozhodnúť (m. m. IV. ÚS 213/2020). S poukazom na relevantné časti odôvodnenia napadnutého uznesenia z 8. októbra 2021 ústavný súd zastáva názor, že argumentácia krajského súdu zodpovedá príslušným zákonným ustanoveniam týkajúcim sa predpokladov vydania neodkladného opatrenia vo veci starostlivosti o maloletého. Už v časti I tohto uznesenia citované závery krajského súdu nepovažuje ústavný súd za arbitrárne či svojvoľné, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, teda také, ktoré by mali za následok porušenie označených práv zaručených ústavou či dohovorom.

33. Okolnosti uvádzané krajským súdom v napadnutom uznesení dostatočne odôvodňujú záver o tom, že v okolnostiach prípadu nevznikla potreba dočasnej úpravy pomerov maloletého, keďže sťažovateľka ako matka maloletého neosvedčila bezodkladnú potrebu úpravy pomerov a neosvedčila nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, ohrozenie záujmu maloletého a skutočnosť, že riešenie situácie neznesie odklad.

34. Ústavný súd obdobne ako krajský súd vníma konanie vo veci starostlivosti o maloletého v jeho komplexnosti. Jednotlivé čiastkové konania, ktoré možno subsumovať pod celý komplex starostlivosti o maloletého, nemožno posudzovať oddelene, ale, naopak, v ich vzájomnej súvislosti (m. m. IV. ÚS 213/2021). Aj preto bolo prirodzené, že pre rozhodnutie vo veci o nariadení neodkladného opatrenia bolo smerodajné právoplatné rozhodnutie o uložení výchovného opatrenia (k tomu pozri bod 3 tohto uznesenia).

35. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti namietajú rovnako postup zariadenia, ktorý sťažovateľku obmedzuje vo veci stretávania sa s maloletým, a broja aj proti postupu úradu práce, ktorý nezabezpečil vypočutie maloletého v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a jeho názor tak v príslušnom konaní nebol zohľadnený.

36. Sťažovatelia síce bližšie nekonkretizujú a v petite ústavnej sťažnosti neoznačujú postup zariadenia či úradu práce (bod 1 tohto uznesenia), avšak s prihliadnutím na samotnú argumentáciu obsiahnutú v predmetnej ústavnej sťažnosti možno vyvodiť, že namietajú postup zariadenia a úradu práce v súvislosti s konaním vo veci návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zveriť maloletého sťažovateľke na domáci pobyt a zakázať starej matke maloletého stretávať sa s maloletým. Po preskúmaní relevantnej časti napadnutého uznesenia krajského súdu z 8. októbra 2021 ústavný súd konštatuje, že námietky proti postupu zariadenia, ako aj úradu práce sťažovateľka vznesla osobitne ako odvolacie námietky aj v konaní pred odvolacím súdom (rozhodujúcim o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia zveriť maloletého sťažovateľke na domáci pobyt). Krajský súd sa pritom odvolacími námietkami zaoberal spôsobom, ktorý postačuje na prijatie záveru, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia v tomto smere bolo plne realizované.

37. Krajský súd osobitne k námietke dožadovania sa styku s maloletým odkázal na relevantné správy zariadenia, z ktorých vyplynuli informácie o spoločných zrealizovaných stretnutiach sťažovateľky s maloletým, ku ktorým dochádzalo sporadicky, t. j. podľa prejavenej záujmu samotnej sťažovateľky (bod 6 tohto uznesenia). Zároveň bolo krajským súdom správne konštatované, že sťažovateľka má možnosti kontakt s maloletým realizovať a zároveň ho udržiavať na pravidelnej báze, ktorá je pre postupné obnovenie, resp. vybudovanie pevného vzťahu medzi rodičom a dieťaťom esenciálna. Vzhľadom na výchovné opatrenie uložené uznesením okresného súdu 27. apríla 2021, ktorým bolo maloletému nariadené výchovné opatrenie spočívajúce v pobyte v zariadení na účely zabezpečenia úpravy jeho rodinných a sociálnych pomerov, je plne opodstatnené a zároveň aj legitímne, že do procesu budovania vzťahu medzi maloletým a sťažovateľkou je v rámci zákonom stanovených podmienok zaradené aj samotné zariadenie, ako aj to, že prirodzenou povinnosťou sťažovateľky je v záujme napomáhania procesu obnovenia rodinných vzťahov rešpektovať pravidlá a pokyny zariadenia.

38. V súvislosti s námietkou nevypočutia a nezohľadnenia názoru maloletého v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia ústavný súd nespochybňuje dôležitosť toho, aby všeobecný súd pri rozhodovaní vo veciach, v ktorých je účastníkom maloleté dieťa, ktoré je schopné vyjadriť samostatne svoj názor, na maloletým prezentovaný názor prihliadol. Pri posúdení konkrétnych okolností veci však ústavný súd zohľadnil osobitú povahu inštitútu neodkladného opatrenia a tomu zodpovedajúci zjednodušený a zrýchlený procesný postup a rozhodovanie všeobecných súdov.

39. Ústavný súd v ďalšom akcentuje aj skutočnosť, že úlohou všeobecného súdu pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení je zistiť na základe dostupných dôkazných prostriedkov najvýznamnejšie relevantné skutočnosti, a to bez potreby dodržania formalizovaného postupu štandardného procesného dokazovania, a na podklade osvedčených skutočností následne vo veci rozhodnúť. Uvedený procesný postup pritom bol zo strany vo veci konajúcich súdov dodržaný. Argumentácia krajského súdu k nevypočutiu maloletého úradom práce (k tomu pozri bod 7 tohto uznesenia) preto zodpovedá príslušným ustanoveniam vo veci aplikovaných právnych predpisov týkajúcich sa

predpokladov vydania neodkladného opatrenia vo veci starostlivosti o maloletého. Ústavný súd nezistil, že by napadnuté uznesenie krajského súdu z 8. októbra 2021 bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené. Jeho právne závery vychádzajú z konkrétnych okolností prípadu, pričom odôvodnenie napadnutého uznesenia je primerané tomu, že ide o rozhodnutie o neodkladnom opatrení, a nemožno ho *prima facie* považovať ani za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne.

40. V súvislosti so všeobecnou námietkou atakujúcou nerozhodnutie krajského súdu o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia doručenom po podaní odvolania proti uzneseniu okresného súdu zo 16. augusta 2021 (k tomu pozri argumentáciu obsiahnutú v bode 9 tohto uznesenia) ústavný súd konštatuje jej zjavnú neopodstatnenosť. Argumentácia sťažovateľov je síce vo všeobecnosti namierená proti postupu krajského súdu, no vecne atakuje vo svojej podstate postup a rozhodnutie okresného súdu, ktorý v rozpore s § 362 CMP o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol podaný v priebehu odvolacieho konania, rozhodol, a to namiesto krajského súdu. Argumentácia sťažovateľov mala byť teda namierená proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, ktorý, ako to sťažovatelia namietajú, rozhodol o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia podaného v priebehu odvolacieho konania namiesto odvolacieho súdu. Nesprávnosť postupu okresného súdu, ktorý rozhodol o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v rozpore s § 362 CMP, mohli sťažovatelia namietat' v odvolaní v rámci námietky nesprávne obsadeného súdu [§ 365 ods. 1 písm. c) CSP]. Krajský súd by tak ako odvolací súd bol spôsobilý sa námietkou nesprávne obsadeného súdu zaoberať a o nej aj rozhodnúť. Následne by sa argumentácia krajského súdu k (ne)správnosti rozhodovania súdu prvej inštancie o predmetnom návrhu mohla stať predmetom ústavného prieskumu. Vzhľadom na dosiaľ uvedené preto, pridržiavajúc sa návrhu na rozhodnutie tak, ako je formulovaný samotnými sťažovateľmi, postupom krajského súdu, ktorý nerozhodol o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia v rozpore s § 362 CMP, už na prvý pohľad nemohlo dôjsť k porušeniu práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie.

41. Berúc do úvahy už uvádzané čiastkové závery ústavného súdu, možno konštatovať, že odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu, ako aj postup, ktorý predchádzal vydaniu tohto rozhodnutia, sú ústavne udržateľné, nevykazujú znaky svojvôle a neodporujú aplikovanej právnej úprave spôsobom, ktorý by mohol mať za následok namietané porušenie sťažovateľmi označených práv na súdnu ochranu či na spravodlivé súdne konanie. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu z 8. októbra 2021 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, odmietol ako zjavne neopodstatnenú v súlade s § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

42. Vzhľadom na skutočnosť, že v súvislosti s napadnutým uznesením krajského súdu z 8. októbra 2021, ako aj v súvislosti s postupom zariadenia a úradu práce sťažovatelia namietajú porušenie práv súvisiacich s ochranou rodičovstva a starostlivosťou o deti, ako aj práv súvisiacich s rešpektovaním súkromného a rodinného života a zákazom diskriminácie v príčinnej súvislosti s právom na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie, ktorých porušenie ústavný súd nezistil, nie je daná žiadna možnosť porušenia označených práv, ktorej reálnosť by mal ústavný súd preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie.

43. Z uvedeného dôvodu ústavný súd časť ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovatelia namietajú porušenie práv zaručených čl. 19 ods. 2 a čl. 41 ods. 4 ústavy a čl. 8 ods. 2 a čl. 14 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu z 8. októbra 2021, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu a postupom zariadenia a úradu práce odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.4. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 68 P 162/2021 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 CoP 298/2021:

44. Uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 636/2021 z 12. novembra 2021 bola ústavná sťažnosť vo veci domáhania sa vyslovenia porušenia práv zaručených čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru v časti namietaných prietahov v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 68 P 162/2021 (k tomu pozri predovšetkým bod 10 citovaného uznesenia ústavného súdu) odmietnutá z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

45. Podľa § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol (prekážka *res iudicata*), okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

46. Z už uvedených skutočností vyplýva, že ústavný súd už rozhodoval o porušení základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 68 P 162/2021. Relevantnú časť ústavnej sťažnosti ako zjavne sa týkajúcu veci, o ktorej už bolo rozhodnuté, ústavný súd odmietol ako neprípustnú podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. a) zákona o ústavnom súde (obdobne IV. ÚS 443/2018).

47. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu sa ochrana základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie uvedeného práva označeným orgánom verejnej moci ešte mohlo trvať.

48. Už uvedené znamená, že ústavný súd pri skúmaní porušenia označených práv zohľadňuje aj to, či u sťažovateľa objektívne ide o odstránenie stavu právnej neistoty v jeho veci, pretože len v takom prípade možno uvažovať o ich porušení (IV. ÚS 226/04, IV. ÚS 202/2010). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nedochádza k porušovaniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde, a to bez ohľadu na to, z akých dôvodov skončilo toto porušovanie (II. ÚS 139/02, IV. ÚS 103/07, III. ÚS 424/2018).

49. Konanie vo veci sťažovateľkou podaného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bolo právoplatne skončené dorúčením napadnutého uznesenia krajského súdu z 8. októbra 2021 účastníkom konania (22. októbra 2021). Z uvedeného vyplýva, že k uplatneniu ochrany citovaného základného práva podľa ústavy, resp. práva podľa dohovoru došlo zo strany sťažovateľov v čase, keď namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 CoP 298/2021 už nemohlo trvať, keďže v čase doručenia ústavnej sťažnosti (13. decembra 2021) už konanie vo veci

nariadenia neodkladného opatrenia bolo právoplatne skončené. Uvedená skutočnosť je v súlade so stabilnou judikatúrou ústavného súdu (m. m. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, II. ÚS 139/02, IV. ÚS 165/2020) dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

50. Vzhľadom na už obsiahnuté predbežné závery ústavného súdu bola ústavná sťažnosť v celom rozsahu odmietnutá tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia (bod 1 výroku tohto uznesenia).

III.5. K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu:

51. Predpokladom pre vyhovenie žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu je kumulatívne splnenie troch podmienok: (i) existencia žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť a to, že (iii) nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Pokiaľ ide o podmienku vyžadujúcu, aby nešlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, táto je splnená vtedy, ak je okrem iného daná právomoc ústavného súdu na prerokovanie ústavnej sťažnosti a ústavná sťažnosť nie je ani zjavne neopodstatnená, prípadne neprípustná či nespôsobilá na ústavný prieskum z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu.

52. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že v danej veci nie je daná jeho právomoc, ústavná sťažnosť je oneskorená, neprípustná alebo zjavne neopodstatnená, či podaná osobou, ktorá nie je oprávnená na podanie ústavnej sťažnosti, uvedený záver zároveň znamená, že v danej veci ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, a teda nie je splnený jeden z predpokladov pre vyhovenie žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom.

53. Pretože ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľov z dôvodov nedostatku právomoci, neprípustnosti, ako aj zjavnej neopodstatnenosti (k tomu pozri časti III.2 – III.4 tohto uznesenia), je zjavné, že v danej veci ide zároveň o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti (m. m. III. ÚS 265/2014, III. ÚS 631/2017, I. ÚS 383/2019). Z uvedeného dôvodu ústavný súd nevyhovel žiadosti sťažovateľky o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. marca 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu